СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРИШ — ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИНИНГ ШАРАФЛИ БУРЧИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 122 (5215).

22 ИЮНЬ ШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЧОРВАДОРЛАР, ҒАЛАБА МУБОРАК!

1973 йилда зотдор чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантиришда энг яхши кўрсаткичларга эришиш учун колхозлар, совхозлар ва давлатнинг бошқа корхоналари ҳамда ташкилотлари Бутуниттифоқ конкурсида ғолиб чиққан Ўзбекистон хўжаликлари маълум бўлди.

Бухоро область «Конимех» давлат наслчилик заводининг қоракўлчиларига биринчи мукофот — «Волга» енгил автомобили, 6000 сўм пул ва биринчи даражали диплом бериладиган бўлди.

Қашқадарё область давлат «Қорақум» наслчилик қоракўл заводи, қишлоқ хўжалик ҳайвонларини сунъий урчитиш Ўзбекистон республика давлат наслчилик таянч корхонаси, Жиззах от заводи, Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози иккинчи мукофотга сазовор бўлди.

Тошкент область Чиноз районидаги наслчилик техникум — совхози, Сурхондарё область Сариосиё районидаги «Коммунизм» қўйчилик колхози. Сурхондарё давлат ҳисори зот қўй наслчилик корхонаси, Наманган область Поп районидаги «Москва» колхози, Бухоро область «Томди» қоракўл қўй наслчилик заводи, «Шофрикон» совхози, Тошкент область «Химик» паррандачилик совхози учинчи мукофотни қўлга киритдилар.

Қашқадарё областидаги «Ўзбекистон» наслчилик заводи билан Бухоро областидаги «Коммунизм» совхози 1973 йилда чемпион ҳамда рекордчи чорва етиштириш Бутуниттифоқ конкурсининг ғолиблари деб топилдилар. (ЎзТАГ).

ҒЎЗА ВА БОШҚА ЭКИНЛАР ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИДАН

Шу йил 20 июнда область партия комитетининг мажлислар залида қишлоқ хўжалик ходимларининг область кенгаши бўлиб ўтди. Унда ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришини кучайтириш, 1974 йилги социалистик мажбуриятларни бажариш тадбирлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу ҳақда область партия комитетининг секретари **М. Камолов** доклад қилди.

Докладчи шуни алоҳида таъкидладики, областимиз деҳқонлари партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тобора кўпайтириш, мўл-кўлчиликни вужудга келтириш тўғрисидаги кўрсатмаларини шараф билан бажариш учун курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг Олмаотада сўзлаган нутқида баён этган вазифаларни амалга оширишни ўзларининг асосий мақсадлари деб билмоқдалар. Ҳақиқатан ҳам Леонид Ильич Брежнев уқдириб ўтганидек, ер халқ бойлиги, биз унинг ҳар бир каричини кўз қорачиғидек сақлашимиз ва гектарлар унумдорлигини ошириш учун барча тадбирларни амалга оширишимиз керак.

Республикамиздаги бир группа илғор колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари барча деҳқонларга мурожаат қилиб, ер унумдорлигини ошириш, ерлардан тўла фойдаланиш масаласини ўртага қўйдилар. Бу Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Ана шу материаллар областимиздаги хўжаликларда кенг муҳокама қилинди ва унда кўрсатилган фикрларни, масалаларни амалга ошириш учун бу йил бир мунча ишлар қилинди. Гектарларнинг тўлиқ бўлиши учун ортиқча ўқариқ, уват ва баъзи муваққат ариқлар йўқотилмоқда. Зовурлар бўйигача чигит экилди. Буларнинг ҳаммаси аввало гектарнинг тўлиқ бўлишини таъминлаётган бўлса, иккинчидан механизациядан кенг фойдаланиш имкониятини бермоқда.

Бу йил областимизда экинларнинг турларини эътиборга олган ҳолда экиш планларининг яхши бажарилаётганлиги айниқса кувончлидир. Колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари ички резервларни қидириб топиб, ерга ер қўшмоқдалар ва гектар унумдорлигининг юқори бўлиши учун курашаётирлар.

Докладчи ғўза парваришининг бориши, галдаги вазифалар ҳақида батафсил тўхталди. Область хўжаликларининг асосий пахта далаларида ғўзаларнинг ўсиши ва ривожланиши умуман яхши. Лекин хотиржамлик кайфиятига берилган, ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлиб, ишни бўшаштириб юборган жойларда ҳали ҳам ғўзаларнинг ҳосил тугиши бугунги талаб даражасида эмас. Баҳорда кучли сел ва дўллар натижасида 40 процентга яқин майдондаги ғўза шикастланган эди. Бу ерларнинг айрим карталарига қайта чигит экишга тўғри келди. Ана шундай майдонларда ғўзанинг ўсиш ва ривожланиши, текшириш натижаларига қараганда, 10—15 кунга орқада қолмоқда. Ана шундай далаларда қўшимча парвариш ўтказиш, озиқлантиришни яхши йўлга қўйиш, культивация ва суғориш ишларининг юқори сифатли бўлиши учун курашиш асосий вазифалардандир. Юқори ҳосилли хўжаликларда ана шундай табиий офат туфайли орқада қолаётган ғўзаларни яхшиларига етказиб олиш учун далаларга кўплаб маҳаллий ва минерал ўғитлар солинмоқда. Культивация қилаётган тракторларнинг иш органлари ёнига янгилари қўйилиб, қаторлар энига ҳам, чуқурлигига ҳам катта эътибор берилган ҳолда ўтказилмоқда. Бундай пайкалларда ғўзаларни талабига қараб суғоришга, сувдан кейин ер етилиши билан культивация қилишга алоҳида эътибор берилаётир.

Бу йил дарёларда сув кам. Ана шуни эътиборга олиб, сувдан тежабтергаб фойдаланиш ғоят муҳимдир. Сувдан фойдаланишни қаттиқ назорат қилиш, унинг бир томчисини ҳам исроф қилмасдан фойдаланиш ҳар биримизнинг эътиборимизда бўлиши зарур.

Саратоннинг иссиқ кунлари ўтиб бораётган шу паллада ғўзаларни кеча-кундуз қондириб суғориш зарурлиги ҳар бир деҳқонга маълум. Сув сероб бўлган йилларда ғўзалар ёз чилласи даврида 20—25 кунда бир марта қондириб суғорилар, далаларда сув уч-тўрт кунлаб оқиб турарди. Бу йил, сув танқис бўлган йилда ундай қилиш мақсадга мувофиқ бўлиб чиқмайди. 40—45 кун давомида ғўзани уч марта суғоришга, бунда илгаригидек пайкалларда сувни уч-тўрт кун эмас, ундан камроқ вақт сақлаб, лекин ғўзаларнинг қониб сув ичишини таъминлаш учун курашишимиз зарур. Шу билан бирга, ғўзаларни август ойи давомида ҳам сувга қондириш муҳим вазифа эканлигини унутмайлик.

Июнь тугаб, июль бошланаяпти. Деҳқонларимиз июль ойини мўл ҳосил тўплаш ойи деб биладилар. Шу ой давомида ҳамма майдонда, айниқса ғўзаси ўсишдан кечкаётган далаларда культивация, ўғитлаш, суғориш ва бошқа дала ишларини, ҳашаротга қарши курашни кескин кучайтиришимиз, бу ишларнинг ҳаммасини юқори сифатли бажарилиши учун курашишимиз зарур. Июль ойида ғўзаларга кўплаб маҳаллий ўғит бериш, қаторларига шарбат оқизиш, кўсакларнинг тез етилишини таъмин этади.

Июль ойида шундай ишлайликки, ҳар туп ғўзада социалистик мажбуриятни қоплайдиган миқдорда ҳосил олиниши таъмин этилсин.

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари республикамиз пойтахти Тошкент шаҳри аҳолисини, саноат шаҳарлари меҳнаткашларини картошка, сабзавот, мева-чева билан таъминлаш учун, бу маҳсулотларни тобора кўпайтириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бу соҳада шуни алоҳида қайд қилиш керакки, далаларда эртаги экинлар пишиб етилган бўлса ҳам, уларни шаҳарликларга етказиб бериш ҳозирча талабга жавоб бермайди. Эртаги картошкани қазиб олиш ишлари суст бажарилмоқда. Шунингдек, эртаги картошкадан бўшаган ерларга кечки сабзавот экиш муддатлари ўтиб кетаётганига қарамай кўпгина хўжаликларда бу иш чўзиб юборилмоқда.

Бу йил областимиз бўйича гектаридан 20 тоннадан сабзавот, 15 тоннадан картошка етиштириш асосий мақсад қилиб қўйилган. Бу вазифанинг муваффақиятли адо этилишида илғор колхоз ва совхозлар тажрибасини кенг ёйишимиз, халқимизга йилнинг ҳамма фаслида сабзавот етказиб берилишини таъминлаш учун пухта замин тайёрлаб қўйишимиз керак.

Ғаллакорлар ғоят масъулиятли даврга кирдилар. Етиштирилган ғаллани тез ва сира нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш, давлатга дон сотиш топшириқларини ошириб бажариш ҳар биримизнинг жонажон ишимиз бўлмоғи зарур.

Областимизда чорвачиликни ривожлантиришда кейинги йилларда бирмунча ишлар қилинди. Сигирлар сони анча кўпайди. Улардан сут соғиб олиш миқдори ошди. Давлатга илгаригидан анча юқори семизликда бўлган моллар топширилмоқда. Бу соҳадаги ишларни янада яхшилаш учун кўплаб ем-хашак жамғаришимиз, озуқа экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашишимиз, моллар зотини яхшилаш соҳасидаги ишимизни давом эттиришимиз керак. Ҳар бир колхоз ва совхоз чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасидаги план топшириқларини ошириб бажаргандагина бунга эришилган бўлади.

Тошкент области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бу йил республикамизда бўладиган катта тантаналарга — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллиги тўйига муносиб совғалар тайёрлайдилар. Она-Ватанга 420 минг тонна пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулоти етказиб бериладн. Беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йилида зўр ғайрат ва фидокорлик билан меҳнат қиламиз.

Доклад юзасидан музокаралар бўлди. Сўз биринчи бўлиб Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори

Суратда: область қишлоқ хўжалиги ходимлари кенгаши қатнашчилари. А. Абалян фотоси.

Ж. Хоназаровга берилди. Бу хўжалик пахтадан мўл ҳосил олишда, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини баробар ривожлантиришда, техникадан фойдаланишда, пахта йиғим-теримини машиналар елкасига юклашда намунали хўжаликлардан ҳисобланади. Совхоз ўтган йили иттифоқда энг арзон пахта етиштирган хўжаликлардан бири бўлди. Шунинг учун 2 миллион ўрнига 4 миллион соф фойда олинди.

Совхоз коллективи бу йил гектаридан 41 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун шу кунларда бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. Ғўза ҳамма жойда юқори сифатли парвариш қилинаётир. Далаларда мутлақо бегона ўт йўқ. Сувчилар кеча-кундуз ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ғўзани суғоришда сунъий ёмғир ёғдириш агрегатларидан кенг фойдаланилмоқда. Культивация қилаётган тракторлар иш органлари тўла ўрнатилган. Чигит 90 сантиметр кенгликда экилган далаларда ғўза қаторлари эни ва чуқурлиги белгиланган даражада культивация қилинаётир.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси **К. Эгамбердиев** ўз сўзида бу йил колхоз пахтакорлари сув танқис бўлишига қарамай, ғўзаларни кеча-кундуз об-ҳаётга қондираётганликларини алоҳида таъкидлади. Бу мақсадга эришиш учун, — деди у, — биз зовур сувларидан, оқавадан кенг фойдаланмоқдамиз. Ҳозир колхозда олтита насос ишлаб турипти. Улар билан зовур сувлари юқорига кўтарилиб, пахтазорлар сувга қондирилмоқда.

Колхозимиз аъзолари гектаридан 40 центнердан ҳосил олиб, давлатга 5800 тонна пахта топшириш тўғрисидаги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхознинг маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи, ВЛКСМ XVII съезди делегати **А. Бобохонов** 55 гектар ердаги маккажўхорининг ҳар гектаридан 100 центнердан дон олиш учун бригада аъзолари шу кунларда астойдил меҳнат қиляптилар, деди. Шу билан бирга у мавсумда шахсан ўзи 150 тонна пахта териш мажбуриятини олганлигини айтди.

«Ғаллақудуқ» совхози комбайнчиси **С. Қаршибоев** ўрим-йиғимга Оҳангарон районида биринчи бўлиб тушганлигини ва шу кунларда комбайнини икки сменада ишлатиб етиштирилган мўл ҳосилни тез ва сира нобуд қилмай ўриб-олаётганлиги тўғрисида сўзлади. Совхоз маъмурияти ва партия ташкилоти биз комбайнчиларнинг юқори унум билан ишлашимиз учун барча шароитни яратиб берган. Биз бунга жавобан комбайнларнинг беҳуда тўхтаб қолишига йўл қўймаймиз. Ўрим ишларининг суръатини янада оширамиз.

Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз раиси **А. Абдуҳолиқов** колхоз сабзавотчилари бу йил гектаридан 40 тоннадан маҳсулот етиштириш учун социалистик мусобақани кучайтирган ҳолда фидокорона меҳнат қиляптилар, биз ишимизни бундан ҳам яхшилаймиз, деди.

Қишлоқ хўжалик ходимлари область кенгашида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Кенгашда область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилинди.

ПАРВАРИШ АВЖИДА

Оққўрғон районидаги Ҳамид Олимжон номли колхознинг А. Холбоев бригадаси аъзолари 115 гектар ердаги ғўзани ва 20 гектар ердаги каноп парваришини қизитиб юборишди. Бригада аъзолари 50 гектар ерга қўш қаторлаб чигит экишган. Шу кунгача ғўза қатор оралари уч марта сифатли культивация қилинди ва озиқлантирилди.

50 центнерчилик ташаббускори коммунист А. Холбоев бошчилик қилаётган бригада аъзолари КПСС Марказий Комитетининг совет халқига қилган Мурожаатидан руҳланиб, республикамизнинг олтин тўйига муносиб совға тайёрлаш учун бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» ва 180 центнердан «кўк олтин» етказиб бериш учун курашиб, ғўза парваришини тобора қизитмоқдалар. Меҳр билан парвариш қилинган ғўзалар ҳозир текис шонага кириб гуллай деб қолди.

Д. ХУСАНОВ.

ҲАМ ГЎШТ, ҲАМ СУТ

ЯНГИЙЎЛ («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Райондаги «Ленинизм» колхози чорвадорлари беда ўришни кучайтириб юбордилар. Улар бу йил бедани беш марта ўришга аҳд қилдилар. Шунингдек, хўжаликда маккажўхорини парвариш қилиш ҳам қизғин тус олди.

Колхозда моллар кўк ўтга тўйдирилиб боқилиши ва озуқа рационининг яхшиланиши сабабли сут соғиб олиш кўнгилдагидек бораяпти. Ўтган йилнинг шу вақтига қараганда анча кўп сут топширилди. Гўшт етиштиришдаги ютуқлар ҳам салмоқли бўлди. Қисқа вақт ичида бўрдоқичилар 53 тонна гўшт топшириб, ярим йиллик планни 125 процент адо этдилар.

Шу хўжаликка қўшни бўлган «Коммунизм» колхозида ҳам мақтовга арзигулик ишлар қилинмоқда.

Н. Ниёзов номли колхозда ҳам озуқа рационининг яхшиланиши сабабли сут соғиб олиш ва давлатга гўшт топшириш тез суръатлар билан давом эттирилмоқда. Хўжалик ярим йиллик гўшт тайёрлаш планини бажарди. Свердлов номли совхозда ҳам давлатга чорва маҳсулоти топшириш ўтган йилдагига нисбатан анча дуруст кетмоқда.

Янгийўл районининг илғор хўжаликлари чорва моллар қаровини яхшилаш билан бирга ем-хашак тўплашга ҳам жиддий эътибор бермоқдалар. Ҳ. Турсунқулов номли ва бошқа колхозларда беда ўриш ва сенаж бостириш ишлари кучайтириб юборилди.

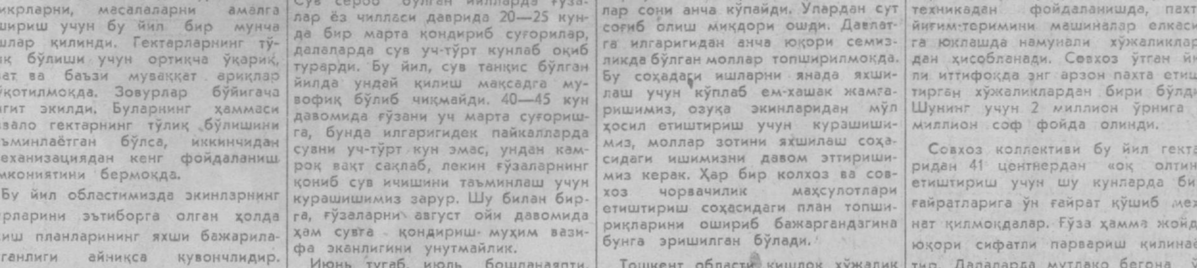

Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг илғор механизатори, СССР Олий Советининг депутати Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Энвер АЛИЕВ. У бошлиқ звено бу йил ҳар гектар ердан 52 центнердан «оқ олтин» учун курашмоқда. Суратда: Энвер АЛИЕВ иш устида.

А. Тўраев фотоси.

ЯНГИ НАВ АРПАДАН МЎЛ ҲОСИЛ

ЗАФАР ПОСЕЛКАСИ (Ўз мухбиримиздан). 2-«Далварзин» совхозида кузда 31 гектар ва кўкламда 140 гектар ерга ДЕА — Голланд навли янги арпа экилган эди. Бу арпа навида бошоқларда дон тўрт қатор жойлашган бўлиб, республикамиз шароитида энг юқори ҳосил берувчи «Унумли арпа» навига нисбатан икки баробар кўп ҳосил бериши тажрибадан ўтказилган эди.

Область хўжаликларига уруғлик учун мўлжалланган бу янги арпа нави суғориладиган майдонларга сифатли қилиб экилди. Ерни экишга тайёрлаш, ёш ниҳолларни парвариш қилиш ишлари юқори агротехника асосида олиб борилди. Кўкламда арпа экилган майдонлар икки марта суғорилди. Ҳар гектар ерга 350 килограммдан минерал ўғит аралашмаси бериб, озиқлантирилди. Совхоз ғаллакорларининг фидокорона меҳнати ўз самарасини берди.

Мана ҳозир барча майдонларда арпа пишиб етилди. Кўз илғамас кенг майдонларда арпа бошоқлари олтиндай товланувчи донга тўлиб, майин шабадада енгил силкиниб турипти.

Совхоз мутахассислари арпанинг тўлиқ пишиб етилганлигига ишонч ҳосил қилгач, июнь ойининг иккинчи беш кунглигидаёқ ўримга киришилди. Н. Сонин ва Б. Магницкийлар бошқарган СК-4 маркали ўзиюрар комбайнлар денгиз сингари чайқалиб турган ғаллазорларда худди кема сингари сузиб кетди.

Биринчи бункерлардан тўкилган дон арпадан жуда юқори ҳосил етиштирилганлигини кўрсатди. Агар «Унумли арпа» нави ўрта ҳисобда ҳар гектар ердан 18—20 центнердан ҳосил берса, бу тўрт қаторли янги арпа нави ҳар гектар ердан 38—40 центнердан ҳосил бермоқда.

Совхозда донни сифатли тозалаш, ташиш ва уни уруғлик учун жамғариш ишлари пухта ўтказилмоқда.

Б. ШОНАЗАРОВ.

А. Н. КОСИГИН Ж. БИЕДИЧ БИЛАН УЧРАШДИ

СОФИЯ, 20 июнь (ТАСС). СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигин кеча бу ерда ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг раиси Ж. Биедич билан учрашди.

Дўстона ва ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат давомида Совет-Югославия ҳамкорлиги масалалари хусусида, шунингдек бир қанча муҳим халқаро проблемалар ҳақида фикрлашиб олинди.

Суҳбатда СССР Министрлар Совети раисининг ёрдамчиси Ю. В. Фирсов қатнашди.

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ ТЕКСТИ БРОШЮРА ҚИЛИБ ЧИҚАРИЛДИ

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1974 йил 14 июнда Москвадаги Бауман сайлов округи сайловчиларининг сайлов олди йиғилишида сўзлаган нутқи текстини грузин тилида брошюра қилиб нашр этди.

(ТАСС).

Суратларда: магазин бўлимларида.

А. Абалян фотоси.

„Русский лён"га марҳамат

Тошкент ҳамда Иваново областлари ўртасидаги дўстлик алоқалари тарихи узоқ-узоқларга бориб тақалади. Ўзбек пахтакорларининг «олтин қўллари» билан яратилаётган «оқ олтин» толалари ивоновалик моҳир тўқимачиларнинг яратувчан қўлларида гўзал ва нафис газламаларга айланиб, талабчан харидорларни хушнуд этмоқда.

Ҳар иккала область ўртасидаги дўстлик айниқса, тарихий тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари бажариш ва бу билан мамлакат иқтисодий қудратини юксалтириш, халқнинг турмуш даражасини янада фаровонлаштириш мақсадида олиб борилаётган ўзаро қизғин социалистик мусобақа жараёнида тобора мустаҳкамланмоқда. Қардош областлар меҳнаткашлари ишлаб чиқаришнинг барча соҳалари бўйича ўзаро мусобақа шартномаси асосида меҳнат қилмоқдалар.

Кунн-кеча Тошкент шаҳрида ҳар икки область меҳнаткашларининг дўстона алоқалари юксалиб бораётганидан далолат берувчи яна бир муҳим воқеа бўлиб ўтди. Пойтахтнинг Глинка ҳамда Шота Руставели номли кўчалари муюлишида Ивановодаги каноп комбинати маҳсулотлари билан савдо қилувчи янги магазин очилди.

«Русский лён» магазинининг очилиш маросими икки мусобақадош область меҳнаткашларининг мустаҳкам дўстлигини олқишловчи катта тантанага айланиб кетди. Бу ерга тўпланган пойтахтнинг юзлаб аҳолиси, тўқимачилик комбинатининг илғор ишчилари ивановолик азиз меҳмонларни қалб сўзлари билан олқишладилар.

— Мен шу йил, — деди Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор ишчиси Буолма Жўраева, — бир группа илғор ишчилар сафида ивановолик ҳамкасбларимиз ҳузурида бўлдим. У ерда ўз касбининг устаси бўлган моҳир тўқувчилар билан танишдим. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Амосова ва Ерофеевалар билан бир йилда икки йиллик нормани бажариш юзасидан социалистик мусобақа шартномасн туздик. Ўзаро Ёрдам принципига асосланган бу мусобақа бизга жуда катта ёрдам бермоқда. Мен шу кунларда кунлик нормамни икки ҳиссадан ошириб бажариб, ҳамкасб дугоналарим ишончини оқламоқдаман. «Русский лён» магазинининг очилиши ҳам фақат тўқимачилар ўртасидагина эмас, балки ҳар иккала область меҳнаткашларининг дўстона алоқаларини янада мустаҳкам бўлишига хизмат қилувчи муҳим воқеадир.

— Магазинимиз сотувчилари билан Иваново каноп комбинати коллективи ўртасида илк бор ўрнатилган бу дўстлик алоқалари, — дейди магазин директори Малика Қосимова, — бундан буён янада мустаҳкамланишига шубҳа йўқ. Дўстларимиз тайёрлаган маҳсулотларнинг сифати бизга жуда маъқул бўлди. Биз улардан шундай сифатли маҳсулотларни мунтазам қабул қилиб, ўз харидорларимизга етказиб туришга доим тайёрмиз.

— Биз дўстларимиз ҳузурига отланар эканмиз, — деди Ивановодаги каноп комбинати директори Н. Румянцев, — дўстлигимиз рамзи бўла оладиган совға билан келишга ҳаракат қилдик. 15 қардош республика герби туширилган улкан гулдор дастурхонни Ўзбекистон КП Тошкент область комитетига ҳадя этдик. Биз унинг Иваново тўқимачилари ҳамда Тошкент савдо ходимларининг мустаҳкам дўстлиги рамзи сифатида узоқ йиллар сақланишига ишонамиз.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Ботир Ғуломович Ҳалилов янги магазин очилишида иштирок этиб, қизил лентани кесди. Шундан сўнг харидорлар меҳмонлар келтирган сифатли маҳсулотларни зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар. Каноп толасидан тайёрланган хушбичим кийим-кечаклар, сочиқ, дастурхон, дарпардалар ва шу сингари ўндан ортиқ турли маҳсулотлар тошкентликларга жуда манзур бўлди.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ белгилаган йўлдан

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Москва Бауман сайлов округи сайловчиларининг сайлов олди йиғилишида сўзлаган нутқи ҳамда СССР Олий Советига бўлиб ўтган сайловнинг натижаларига жаҳон жамоатчилиги ва матбуоти ҳамон катта эътибор бермоқда.

ВАРШАВА. «Жиче Варшави» газетаси бундай деб ёзади: «СССР Олий Советига сайлов энг муҳим проблемаларни ҳал этишда совет халқи билан партиянинг мустаҳкам бирлигини кўрсатувчи ёрқин намойишгина бўлиб қолмай, шунингдек жуда катта халқаро аҳамиятга эга бўлган воқеадир. Бутун жаҳон жамоатчилиги бу воқеани эътибор билан кузатиб турди».

ПРАГА. «Келгуси авлодлар учун тинчликни таъминлаш — совет халқининг жонажон иши, — деб ёзади «Руде право» газетаси, — Л. И. Брежнев сўзлаган илҳомбахш нутқнинг тинчликсеварлик руҳида эканлиги шундан далолат бермоқда».

«Праце» газетаси СССРнинг ленинча ташқи сиёсати жаҳондаги барча халқларининг манфаатларига ва эзгу орзу тилакларига мувофиқ эканлигини уқтириб ўтади. «Бу сиёсат ҳозирги халқаро аҳволни реалистик анализ қилишга, барча проблемаларни ҳал этишга синфий ёндошишга асосланган дир».

БУДАПЕШТ. Венгриянинг «Непсабадшаг» газетаси бундай деб ёзади: «Л. И. Брежнев нутқида келтирилган фактлар Совет Иттифоқида тарихда мисли кўрилмаган миқёсда қайта қурилишлар амалга оширилаётганлигини равшан исбот этмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқи совет экономикасининг тез ривожланаётганлигини, беш йиллик план муваффақиятли бажарилаётганлигини, тинчлик сиёсати жуда катта муваффақиятларга эришаётганлигини кўрсатади».

СОФИЯ. Болгария славянлар комитетининг Бош секретари Никола Спиров бундай деди: «Ҳозирги вақтда халқаро вазиятда тубдан бурилишга эришишнинг реал имконияти мавжуд эканлиги тўғрисида Л. И. Брежневнинг фикрига батамом қўшиламиз. Жаҳондаги вазиятда рўй бераётган бундай қулай силжишлар, аввало, халқаро воқеаларнинг боришига социализмнинг таъсири натижаси, социалистик мамлакатлар ҳамдўстлиги ўзаро келишиб олиб бораётган сиёсатнинг оқибатидир».

НЬЮ-ИОРК. «Крисчен сайенс монитор» газетаси Л. И. Брежневнинг сайловчилар ҳузурида сўзлаган нутқини муҳим халқаро воқеа деб атади. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг нутқида СССР билан АҚШ ўртасида шартнома тузилиши мумкин бўлган камида икки соҳа конкрет кўрсатиб ўтилган. Бу — стратегик қурол-яроғларнинг тобора янги системаларини яратишнинг олдини олиш ва ядро қуроли синовини ўзаро келишилган муддатда батамом тўхтатгунча уни ер остида синаб кўришни чеклаш соҳаларидир. Газета барча ядро синовларини тугатишга даъват этиб қуйидагиларни ёзади: «бундай синовларни изчиллик билан тугатиш тўғрисида Л. И. Брежневнинг таклифлари ғоят зўр диққат-эътиборга сазовордир ва жуда жиддий равишда ўрганиб чиқилиши керак».

ДАККА. СССР амалга ошираётган барча давлатлар билан тинч-тотув яшаш сиёсати ер юзидаги ҳамма халқларнинг туб манфаатларига мувофиқдир. деди Бангладеш Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ҳафталик «ЭКОТА» газетасининг бош редактори Матиур Рахмон. Бундай сиёсат халқаро кескинликни юмшатишга ва янги қирғинчилик уруши хавфини тугатишга олиб боради.

(ТАСС).

МАРШАЛ Г. К. ЖУКОВ БИЛАН ВИДОЛАШУВ

Атоқли Совет саркардаси, СССР Қуролли Кучларининг актив қурувчиларидан бири, Улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамони, 1919 йилдан КПСС аъзоси, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуковнинг вафоти ҳақидаги хабар совет кишиларининг қалбларига чуқур қайғу солди.

Георгий Константиновичнинг ипак лента билан ўралган портрети М. В. Фрунзе номли Совет Армияси Марказий уйининг пештоқига қўйилган. Қизил байроқли зал мотам либосида. Бу ерда гуллар орасидаги баланд супага марҳум маршалнинг жасади солинган тобут ўрнатилган. Жанговар байроқлар қуйи эгилган. Супа олдидаги қизил атласга Г. К. Жуковнинг ғоят катта хизматлари тақдирланган мукофотлар: маршал юлдузи, Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг тўртта олтин юлдузи, олтита Ленин ордени, Октябрь революцияси ордени, иккита «Ғалаба» ордени, Қизил Байроқ, биринчи даражали Суворов орденлари, медаллар, шунингдек бир қанча социалистик мамлакатлар билан бошқа давлатларнинг орденлари ва медаллари қўйилган.

Истеъдодли саркарда, гражданд уруши ва улуғ Ватан урушининг актив қатнашчиси, бутун ҳаёти Коммунистик партияга, социалистик ватанга, мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ишига зўр садоқат билан хизмат қилишининг ёрқин намунаси бўлган инсон билан видолашмоқ учун 20 июнь куни минг-минглаб москваликлар бу ерга келишди.

Мотам садолари янграйди. Дафнни ташкил этиш ҳукумат комиссиясининг аъзолари: А. А. Гречко, И. В. Капитонов, Л. В. Смирнов, К. С. Москаленко, А. А. Епишев, Л. И. Греков, С. И. Руденко, В. П. Аманшин маршал тобути ёнида биринчи бўлиб фахрий қоровулликка турадилар.

Фахрий қоровул ҳар уч минутда алмашиниб туради. Москва ташкилотлари ва муассасаларининг ишчилари, хизматчилари, олимлар, маданият арбоблари, Москва областининг колхозчилари, Совет Армиясининг ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчилари, ҳарбий академияларнинг тингловчилари қайғу сукути сақлаб талантли саркарда тобути олдидан ўтадилар. Довюрак солдат, улуғ Ватан уруши йилларида йирик стратегик планлар ва операцияларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишда шахсан иштирок этган истеъдодли саркарда Георгий Константиновичнинг номи кенг тарқалди ва у барча совет кишиларининг, Армия ва Флот жангчиларининг зўр ҳурмат-эҳтиромига сазовор бўлди.

Соат 12 дан 30 минут ўтди. Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов ўртоқлар фахрий қоровулликда турадилар.

* * *

21 июнь куни Москвада атоқли совет саркардаси, СССР Қуролли Кучларининг актив қурувчиларидан бири, улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамони, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуковни дафн қилиш маросими бўлиб ўтди.

Эрталаб соат 9.00 да марҳум билан видолашиш учун М. В. Фрунзе номли Совет Армияси Марказий уйининг қизил байроқли залига одамлар қўйила бошлади. Бу ерда гуллар орасидаги баланд супага Г. К. Жуков хоки солинган қути ўрнатилган. Мотам лентаси билан ўралган қути олдида маршалнинг портрети, қизил атласда эса унинг маршаллик юлдузи. Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг тўртта олтин юлдузи, олтита Ленин ордени, Октябрь революцияси ордени, иккита «Ғалаба» ордени, учта Қизил Байроқ ордени, иккита 1 даражали Суворов ордени ва кўпгина медаллар— Ватан Саркардаининг жуда катта хизматларини тақдирлаган мукофотлар бор. Бу ерда бир қанча социалистик мамлакатлар ва бошқа чет давлатларнинг орденлари ва медаллари ҳам қўйилган.

Кечагидек бугун ҳам минг-минглаб кишилар ўзларининг сўнгги бурчларини адо этиш ва Ленин партиясининг содиқ фарзанди, истеъдодли ҳарбий бошлиқ, бутун ҳаёти Коммунистик партияга, социалистик Ватанга, мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ишига садоқат билан хизмат қилишни ёрқин намунаси бўлган инсон ҳурматини бажо келтириш учун Совет Армияси уйига бамисоли кети узилмас тўлқин сингари келардилар.

Мотам садолари янграйди. Марҳум маршал хоки солинган қути ёнида ҳар уч минутда фахрий қоровул алмашиниб туради. Дафнни ташкил этувчи ҳукумат комиссияси аъзолари А. А. Гречко, И. В. Капитонов, Л. В. Смирнов, К. С. Москаленко, А. А. Епишев, Л. И. Греков, С. И. Руденко ва В. П. Аманшин, СССР Олий Советининг ва РСФСР Олий Советининг депутатлари, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг маршаллари ва генераллари, адмираллари, Георгий Константиновичнинг дўстлари ва сафдошлари мотам вахтасида турадилар.

Атоқли маршални дафн этишда қатнашмоқ учун Калуга областидан — Г.К. Жуков юртидан делегация; Германиядаги Совет қўшинлари группасининг, Ленинград, Белоруссия, Киев, Одесса ва Урал ҳарбий округларининг ҳарбий делегациялари келишди. Г. К. Жуков Монголия Халқ Республикасининг қаҳрамони эди. Монголия Халқ Республикаси мудофаа министри армия генерали Б. Дорж бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси делегацияси марҳум билан сўнгги марта видошлашмоқ учун Уланбатордан етиб келди. Делегация қўйган гулчамбар ленталарига қуйидаги сўзлар ёзилган эди: «Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети, Монголия Халқ Республикаси улуғ халқ хурали президиуми ва Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советидан монгол халқининг содиқ дўсти Георгий Константинович Жуковга».

Болгария Халқ Республикаси халқ мудофаа министрининг ўринбосари генерал-лейтенант М. Асенов бошчилигидаги ҳарбий делегация; Венгрия Халқ Республикаси мудофаа министрининг ўринбосари, генерал-майор И. Пачек бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси ҳарбий делегацияси; Германия Демократик Республикаси миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-лейтенант Х. Штехбарт бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси ҳарбий делегацияси; Польша Халқ Республикаси миллий мудофаа министрининг ўринбосари брони генерали Ю. Урбанович бошчилигидаги Польша Халқ Республикаси ҳарбий делегацияси; Румыния Социалистик Республикаси миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-полковник С. Циркэ бошчилигидаги Румыния Социалистик Республикаси ҳарбий делегацияси; Чехословакия Социалистик Республикаси миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-майор И. Ремек бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси ҳарбий делегацияси талантли Совет саркардасини дафн этиш маросимига келиб, гулчамбарлар қўйишди.

Кундуз соат 11. Совет Армияси уйига кириш тўхтатилади. Залда Г. К. Жуковнинг қариндош—уруғлари, дўстлари ва сафдошлари қоладилар.

Дафнни ташкил этувчи ҳукумат комиссиясининг аъзолари мотам марши садолари остида Г. К. Жуков хоки солинган қутини залдан олиб чиқиб, катафалкка ўрнатадилар. Маросим қатнашчилари Москванинг марказига йўл оладилар.

Союзлар уйи ёнида қути тўп лафети устига олиб қўйилади. Мотам маросими қатнашчилари ҳарбий эскорт ҳамроҳлигида Қизил майдон томонга қараб юради.

Пойтахт меҳнаткашларининг минг-минглаб намояндалари бу ерда тўпланган эди. Ҳарбий бўлинмалар жанговар байроқларини туширган ҳолда аниқ саф тортиб турарди.

Меҳмонлар учун мўлжалланган минбарларда КПСС Марказий Комитетининг аъзолари, Совет ҳукуматининг аъзолари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг маршаллари, генераллари, адмираллари ва офицерлари Г. К. Жуковни дафн этишда қатнашмоқ учун мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан ва чет эллардан келган делегациялар ҳозир бўлишди. Чет эл дипломатлари, чет давлатларнинг элчихоналаридаги ҳарбий, Ҳарбий-Денгиз ва Ҳарбий-ҳаво аттешелари бор эди.

Соат ўн уч. Мотам кортежи Қизил майдонга етиб келади. Г. К. Жуков хоки солинган қути супача устига ўрнатилади. Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. М. Машеров, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов ўртоқлар минбарга чиқадилар.

Мотам митинги бошланади. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг топшириғига биноан мотам митингини мотамни ташкил этувчи комиссия раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко очди.

Бугун совет халқи, деди у, Совет Армияси ва Флотининг жангчилари атоқли совет саркардаси, тўрт марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуков билан чуқур қайғуда сўнгги марта видолашадилар. Биз Ленин партиясининг содиқ фарзанди, мамлакатимиз қуролли кучларининг актив қурувчиларидан бири, улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамони билан видолашмоқдамиз.

Халқ орасидан етишиб чиққан Георгий Константинович Жуков муҳтожлик ва оғир асоратли меҳнатнинг нималигини ўсмирлик чоғидаёқ билди. Октябрь революцияси ғалабасидан кейин у Октябрь ғалабаларини оғишмай ҳимоя қилди. У 1918 йилда Қизил Армия сафига кўнгилли бўлиб кирди, сўнгра эса граждан уруши фронтларида Совет давлатининг душманларига қарши довюраклик билан мардонавор жанг қилди.

Георгий Константинович ўз ҳаётини армия билан умрбод боғлаб, оддий аскарликдан Совет Иттифоқи маршали даражасигача бўлган шонли жанговар йўлни босиб ўтди. У Совет ҳарбий бошлиқлари плеядасининг атоқли намояндаларидан бири эди. Коммунистик партия ана шу совет ҳарбий бошлиқларини тарбиялаб вояга етказди. Г. К. Жуков ярим асрдан кўпроқ шу партиянинг аъзоси эди.

У партия топшириғини бажара бориб, бир қанча фронтларнинг қўшинларига муваффақиятли қўмондонлик қилди, Москва ва Ленинград мудофаасининг ташкилотчиларидан бири бўлди. Георгий Константинович ставка вакили ва Олий Бош қўмондонлнинг биринчи ўринбосари сифатида кўпгина фронтларнинг ҳаракатини мувофиқлаштириб турди. Сталинград остоналарида ҳужумга қарши ҳужум қилиш, Курск ёнида ва Днепр учун олиб борилган жанглар, Украина билан Белоруссияни озод қилиш, Висла-Одер ва Берлин операцияси сингари ғоят муҳим стратегик операцияларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда қатнашди. Буларнинг ҳаммаси учун совет кишилари, Армия ва флот жангчиларининг зўр ҳурматига сазовор бўлди.

Урушдан кейинги даврда Георгий Константинович Жуков Германиядаги совет қўшинлари группасига, бир қанча ҳарбий округларнинг қўшинларига қўмондонлик қилди, СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари ва Мудофаа министри бўлди. У мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив иштирок этди, партия бир қанча съездларининг делегати бўлди, КПСС Марказий Комитети составига бир неча бор сайланди, партия Марказий Комитети Президиуми составига кирди. кўпгина чақириқ СССР Олий Советининг депутати бўлди.

Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Совет Иттифоқи маршали Жуковнинг жуда катта хизматларига муносиб баҳо бердилар. У Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга тўрт марта сазовор бўлди, кўпгина орден ва медаллар билан мукофотланди. Унга Монголия Халқ Республикаси қаҳрамони унвони берилди. У бир қанча социалистик мамлакатлар ва бошқа давлатларнинг орден ҳамда медаллари билан мукофотланди.

Довюрак солдат, бутун ҳаёти социалистик Ватанга садоқат билан хизмат қилишнинг ёрқин тимсоли бўлган ажойиб саркарда совет халқи ва унинг жангчилари қалбида абадий сақланиб қолади.

Авиация маршали С. И. Руденкога сўз берилади. Георгий Константинович Жуковнинг ҳаёт йўли, деди у, кўпгина совет ҳарбий бошлиқлари учун хосдир.

Совет Иттифоқи маршали Жуков табиий ақл-идрок билан қатъий иродани ҳарбий бошлиқ қобилиятини солдат довюраклиги ва мардлиги билан ўзида мужассамлаштирган эди. У энг мураккаб ва оғир вазиятларда ҳам саботли эди ва энг мақбул қарор қабул қилишга қодир эди, зарур бўлиб қолган чоғларда эса ўзини оқлаган таваккалчиликка ҳам борарди.

Георгий Константинович Жуков бир қолипда иш тутишга тоқат қилолмас, ҳарбий ишдаги барча янги, илғор нарсаларни қўллаб-қувватлар эди. Бу эса уруш вазиятида ҳам, шунингдек, тинч даврда ҳам унинг учун характерли эди.

Армия ва Флот жангчилари Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуков билан сўнгги марта видолашатуриб, қуролли кучларимизнинг жанговар қудратини бундан буён ҳам ҳормай-толмай мустаҳкамлаймиз, ўз ватанпарварлик ва интернационал бурчимизни муносиб равишда адо этамиз, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

Сўнгра КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Л. И. Греков нутқ сўзлади. Москва меҳнаткашлари, деди у, атоқли совет саркардаси, Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуков билан бугун чуқур қайғуда сўнгги марта видолашадилар.

Мамлакатимизда маршал Жуковни, унинг партия ва совет халқи олдидаги жуда катта хизматларини билмайдиган киши йўқ. Улуғ Ватан уруши тугаганидан буён қарийб ўттиз йил ўтди. Лекин душманга қарши олиб борилган шиддатли жангларда социалистик Ватанимиз озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилган қаҳрамонларнинг жасорати халқ хотирасида мангу сақланиб қолади. Маршал Жуков ана шундай қаҳрамонлар орасида фахрли ўринни эгаллайди.

Маршал Жуковга хос бўлган мардлик, қатъият ва зўр билимдонлик улуғ Ватан уруши даврида тўла-тўкис намоён бўлди. Партия ва ҳукумат уни уруш ҳаракатларининг энг оғир, энг масъулиятли участкаларига юборардилар. Георгий Константинович ғоят оғир шароитларда Ленинградни мудофаа этган қўшинларга бошчилик қилди, революция бешиги ҳимоячиларини жипслаштирди ва руҳлантирди.

Калуга электр механика заводининг слесарь-асбобсози, улуғ Ватан урушининг ветерани В. П. Аманшинга сўз берилади. Ватаннинг оташин ватанпарвари, улуғ Ватан урушининг машҳур қаҳрамони оламдан ўтди. Бу қайғули хабар ҳар биримизнинг қалбимизга чуқур қайғу-алам солди, дейди у.

Халқ орасидан етишиб чиққан, улуғ Ленин партияси тарбиялаб вояга етказган Георгий Константинович Жуков ўзининг бутун ҳаётини ўз Ватанига хизмат қилишга бағишлади.

Биз бугун Георгий Константинович Жуков билан видолашар эканмиз бизнинг фидокорона меҳнатимиз, коммунизм қуриш учун курашда эришаётган янгидан-янги муваффақиятларимиз унинг учун энг яхши хотира эканлигини биламиз. У бутун ҳаёти мобайнида коммунизм қуриш ишига хизмат қилди.

Довюрак солдат, партия ва халқнинг содиқ фарзанди Георгий Константинович Жуковнинг хотираси қалбимизда абадий сақланиб қолади!

Германия Демократик Республикаси миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-лейтенант Хорст Штехбарт нутқ сўзлайди:

Истеъдодли Совет ҳарбий бошлиғи, иккинчи жаҳон урушининг машҳур қаҳрамони вафот этди. Ўз Ватанининг оташин ватанпарвари коммунист, интернационалист ўз ҳаётини тамомила меҳнаткаш халққа, социализм ишига бағишлаган инсон орамиздан абадий кетди.

Биз маршал Жуков ҳоки узра бугун бош эгиб, унинг порлоқ хотирасини қалбларимизда, қуролдош муқаддас қардошлигимизни янада жипслаштириш соҳасидаги ишларимизда ҳамиша сақлаймиз.

Георгий Константинович Жуковнинг хотираси мангудир!

* * *

Мотам митинги тугайди. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари Г. К. Жуков хоки солинган қутини кўтариб Кремль девори томон йўл оладилар. Уч марта берилган артиллерия салюти садолари остида қути дарчага ўрнатилиб, у мармар тахта билан ёпиб қўйилади. Мармар тахтага қуйидаги лавҳа ўйиб ёзилган:

Георгий Константинович Жуков

2 / 18 — 96 / XII — 18 / 19 — 74 / VI

Мотам марши Совет Иттифоқи давлат гимнининг ҳулуғвор садоси билан алмашинади.

Совет Армиясининг жангчилари Совет Иттифоқи маршали Георгий Константинович Жуков билан сўнгги марта ҳарбий ҳурмат-эҳтиром кўрсатиб шаҳдам қадам ташлаб Қизил майдон бўйлаб ўтадилар.

(ТАСС).

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлари Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуков хоки солинган қутини кўтариб боришмоқда.

Б. Климов фотоси.

Ҳарбий ватанпарварлик саҳифаси

«Тошкент ҳақиқати»

№ 108

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ҲАЛОСКОРЛАР

Яқинда ўзбекистонлик Улуғ Ватан уруши ветеранларидан бир группасини Болтиқбўйи республикаларига таклиф этишди.

Улар орасида собиқ батальон командири, Александр Невский, «II даражали Улуғ Ватан уруши» орденлари кавалери, бир нечта жанговар медаллар соҳиби Расулмат Нуруллаев ва партизанлар ҳаракатининг актив иштирокчиси, жасур жангчи Солиҳ Ғуломов ҳам бор эди. Икки қуролдош дўст Ригани фашистлардан тозалашда иштирок этишган.

...Шаҳар биқинидаги Киш кўли учун бўлган жанг тарих саҳифаларида бир умрга ёзилиб қолди. Бу ерда Расулмат Нуруллаев уч марта қаттиқ яраланди. Шунга қарамасдан жанг майдонини ташлаб кетмади.

Батальон командири ҳалок бўлганидан сўнг унинг ўрнини эгаллаган Расулмат Нуруллаев ўз йигитлари билан биринчилар қаторида Рига кўчаларига кириб борди.

...Солиҳ ака Ғуломов биринчи ўқ овози ва бомбаларнинг портлашини 1941 йил 22 июнда Львов областидаги кичик бир қишлоқда ҳарбий хизматни ўтаб турган чоғида эшитди.

— Уруш!— лаблари шивирлади унинг:

Ўша кундан Ғалаба кунига қадар Солиҳ ака тиним билмади. Партизанлар сафида туриб Днепропетровск областининг Павлоград шаҳрини озод этишда актив қатнашди. Кейинчалик тақдир уни Болтиқбўйи республикаларини озод қилишга етаклади. Рига шаҳри учун жангларда ҳам Солиҳ ака мардлик намуналарини кўрсатди.

Ватан учун, халқ учун жон олиб, жон берган кишилар ҳеч қачон унутилмайди. Латвия меҳнаткашлари ўз ҳалоскорларини доимо эслашади. Ўзбекистонлик жангчилар бир неча кун давомида Латвияда, Литва ва Эстонияда меҳмон бўлиб, жангоҳларни кўздан кечиришди, ўша қонли тўқнашувлар ҳақида ёшларга ҳикоя қилиб беришди.

С. ҚОДИРОВ.

ПОЛК ВРАЧИ

1941 йил 22 июнь. Фашистлар Германияси Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кириб, элимизнинг тинчи бузилди.

Каттаю-кичик қўлига қурол олди. Биринчи кунларданоқ фашист газандаларига қарши курашга отланганлар сафида ҳозир Тошкент медицина институтида кафедра мудири бўлиб ишлаётган профессор Усмон Мираҳмедов бор эди. Ўша 22 июнь тонг отарида у Житомир областидаги танк қисмида врач вазифасида хизмат қиларди. Урушнинг биринчи кунидан ғалабагача у жанговар сафда бўлди. Шифокор жангчи босиб ўтган йўл ҳамма учун ибратлидир.

...Субҳидам. Ҳали қуш ҳам уйғонмаган. Чексиз ўрмонда сокинлик. Фақат постдагилар сергак. Фавқулодда портлаш товуши эшитилди. Осмонда самолёт овозлари, кейин пулемётлар тартараги қулоққа чалинди. Усмон нотаниш шовқиндан чўчиб уйғонди. Шу дамда қисм навбатчиси лейтенант Оскин штабдан югуриб келарди. У қаттиқ ҳаяжонда: «Уруш, уруш!» дерди фақат.

Жанговар тревога кўтарилди. Йигирма минутдан сўнг полк ўрмон ичидан чиқиб, Дубна шаҳри томон йўл олди. Дивизия шу ерда жангга кириши керак эди.

Полк оғир талафотлар билан Ровно шаҳрига, ундан Дубнага етиб келди. Немислар йўлда дам олмай чарчаган танк қисмига артиллерия батальони, бронетанк полки, ҳаво эскадрильяси ва бошқа кучлар билан ҳужум қилди.

Душман ҳалқаси торайиб борарди. Унинг қадами етган жой куйиб, кул бўларди. Солдатларимиз қарши ҳужумни мардонавор қайтариб турган бир пайтда полк врачи Усмон Мираҳмедов ёнига бир танк келиб тўхтади. Тепа люк очилиб, ундан сержант пастга сакраб тушди.

— Ўртоқ врач, 2-батальон командирининг танки ёниб кетди, ўзи сув бўйида оғир яраланиб ётибди.

Полк врачи тушган танк оғир силкинди-ю, олд томонга илгарилаб кетди. Командирнинг бутун баданлари куйган, ўзи эса ҳушсиз ётарди. Унга дарров қон қуйиш керак эди. Шу пайт танк олди гумбирлаб кетди.

— Отишаяпти, бизни кўриб қолишди. — қичқирди механик ҳайдовчи.

Батальон командирини танкда орқага санитар машинаси олдига олиб келишди. Ярадорлар билан тўлган машина фронт орқасига елиб кетди. Усмон ярадорларга ёрдам берар, яраларни боғлар, дори-дармон қиларди.

Жанг тўхтамасди. Немис разведкачи самолётлари солдатларимиз ҳаракати ҳақида ўз қўмондонлигига хабар етказган ва полк қуршаб олинган эди.

— Шундай оғир курашда совет солдатлари жонларини фидо қилиб, полк байроғини қўлда сақлаб қолдилар, — деб эслайди Усмон ака. Уларнинг орасида рус ҳам, ўзбек ҳам, украин ҳам, татар ҳам бор эди. Шу жангларда жасорат кўрсатган лейтенант Оскин биринчилар қаторида Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

— Мана бу саҳифадаги сатрлар Курск ўтли ёйи тарихий жанглари ҳақида ҳикоя қилади, — Усмон ака йиллар измида сарғайиб кетган, лотин алифбосида қалам билан ёзилган дафтарчани кўрсатиб. — Сўнг Брянскни озод қилиш учун ҳужумга отландик.

Ўша оғир жангдан сўнг бир воқеа юз берганди. Дам олиш учун қуюқ сояли дарахтзор танланди. Солдатлар эндигина ўтиришган эдики, бирдан портлаш эшитилди. Дарахтзор миналаштирилган экан. Усмон ёрдамга шошилди. Сапёрларни ҳам кутмай ярадорлар оралаб кетди. Шунда у полк командиридан қаттиқ дакки еган эди. Командирнинг койиганича бор. Чунки ҳар қадамда миналар портлаши юз бериши мумкин эди-да.

Ҳа, у неча бор ўлим билан юзма-юз келди. Гомель учун курашда бомба шундоққина ёнига келиб тушди ва тупроқ уни кўмиб юборди. Тупроқ остидан уни ким топиб олган, билмайди. Ўзига келса госпиталда ётибди. У контузия бўлган эди.

Усмон Мираҳмедов кўп марта ярадор бўлди. Икки бор контузияга учради. Лекин у бутун кучини фашистларга қарши курашга, совет жангчиларини даволашга сарфлади. Душманни қувиб Берлингача борди. Ғалабадан сўнг яна бир йил ҳарбий хизматни давом эттирди. Жанг майдонидаги хизматлари учун «Қизил Юлдуз» ордени, қатор медаллар билан мукофотланди.

Усмон Мираҳмедов она-Ватан олдидаги бурчини ўтаб қайтгач, Тошкент медицина институтининг тери-таносил касалликлари кафедрасига ординатор бўлиб ишга кирди. Сўнг кандидатлик, докторлик диссертацияларини ҳимоя қилди. Тинмай изланиш самарасида 116 та илмий асар ёзди, кўплаб илмий мақолалар эълон қилган.

Энди у бор кучи, билимини кашфиётлар яратиш, муносиб шогирдлар тайёрлашга қаратгандир.

Б. ПЎЛАТОВ.

Уруш бошланганда Саъдулла йигирма бир ёшга эндигина тўлган эди. Кўнгиллилар сафида фронтга жўнаб кетди. У жангларда рота командири сифатида ўз қуролдошларини доимо олға етаклади. Киевни озод этишда, Днепр дарёсини кечиб ўтишда Саъдулла Раҳматуллаев мардлик намуналарини кўрсатди ва «Қизил Юлдуз» ордени билан тақдирланди.

30 ЙИЛДАН СЎНГ

Ўзбек йигити душманни Берлингача қувиб борди. Ғалабадан сўнг она юрти Ўзбекистонга қайтиб, қишлоқда ишлай бошлади. Ҳамқишлоқлари уни Калинин районидаги Ильич номли колхоз раислигига сайлашди.

Яқинда колхоз аъзолари ажойиб бир тантанага тўпланишди. Калинин район ҳарбий комиссари майор О. Бобобеков тантанали равишда Саъдулла Раҳматуллаевга «Киевни озод қилганлиги учун» медалини топширди. Жангчи Раҳматуллаев бу медалга урушнинг ўша даҳшатли кунларида сазовор бўлган эди. Аммо, жанг билан бўлиб, медаль эгасига топширилмай қолган эди. Мукофот мана бугун ўз эгасини топди.

О. МИРПЎЛАТОВ.
милиция подполковниги.

МАНГУ БАРҲАЁТ

Юрса агар томирда
қонинг,
Азиз бўлса бир парча
нонинг,
Керак бўлса номус,
виждонинг,
Бўлсанг йигит, бўлсанг
ҳамки чол:
Қўлингга қурол
ол!

Ўша кун даъвати эди бу. Фашистларга қарши бутун мамлакат оёққа турди. Ёшу-қари душмандан қасос олишга отланди. Ҳар қарич она-ер тупроғи учун қонли жанглар бошланди.

Ниёзбоши қишлоғидан ҳам 3 мингга яқин киши фронтга жўнаб кетди. Тезда ниёзбошилик жангчиларнинг жанг майдонида кўрсатган мардлиги ва жасорати тилларда достон бўлди. Биринчи бўлиб Абдулла Қурбоновнинг номи чиқди.

Ёш Абдулла душман билан беаёв жанг қилди. Днепрни кечиб ўтиб, душман штабидан муҳим маълумотлар олиб келди. Унинг хизматлари юксак қадрланди. Ниёзбошилик оддий солдат Абдулла Қурбонов Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

Абдулланинг ҳамқишлоғи Мўмин Каримов кўрсатган жасорати ҳам ҳаммани қойил қолдирди. У «Шуҳрат» ордени кавалери бўлиб, қишлоғига қайтди. Мирза Бойматов, Нишонали Ғайназаров, Қўчқор Муҳамедов каби жангчилар ҳам немис-фашистларини ер билан яксон қилиб ўз она-қишлоқларига ёруғ юз билан қайтдилар.

Уруш қурбонсиз бўлмайди. Ниёзбошилик 687 азамат ўз жонларини қурбон қилиб, жонажон Ватанимиз даҳлсизлигини сақлаб қолди. Абдуазим Қўчқоров, Нишонали Файзиев, Жалил Ортиқбоев каби ўғлонлар сўнгги нафасларигача душман билан юзма-юз жанг қилдилар.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз марказида бунёд этилган Мангулик ёдгорлиги бугун кўкка мағрур бўй чўзиб турибди. Мангулик хиёбонида бўй чўзган мармар устун юқорисига Ғалаба ордени тасвири туширилган. Тасвирнинг остига 1941—1945 рақамлари битилган.

Устун олдида мунис она сиймоси тасвирланган. У мотамсаро, ўнг қўли кўксида, чап қўлида гулчамбар, гўё фронтда ҳалок бўлган нуридийдаси хотираси учун бу гулларни қўйгани келгандек. Она ҳайкалининг чап томонидаги монументда бир-бирига суяниб турган икки жангчи тасвирланган. Улардан бири яраланган, холдан тойган, лекин ҳали қуролини қўлдан ташламаган. Душман томон ташланишга шайланиб турган дўсти кўксига бошини қўйиб турибди. Ўнг томондаги ҳайкалда эса ҳалок бўлган дўсти учун душмандан ўч олишга қасамёд қилаётган солдат тасвири кўз олдимизда намоён бўлади.

Ёдгорликлар олди кенг гулзор. Очилиб ётган анвойи гуллар мана шу мард ўғлонларга атаб экилган. Улар давом эттиролмаган ишни бугун ҳамқишлоқлари бажаришяпти. Ленин номли колхоз эндиликда областимизнинг энг бадавлат хўжаликларидан бирига айланган. Кенг-кенг кўчалар бўйига тизилиб кетган турна қатор кўркам биноларда Ватан уруши ветеранлари, урушда ҳалок бўлганларнинг оила аъзолари яшашяпти.

Тарихий сана ва шонли айёмларда ниёзбошиликлар қўлда гулдасталар билан Мангулик хиёбони томон йўл оладилар. Улар у ерда бир зум сукут сақлаб, Ватан озодлиги йўлида қурбон бўлганларни хотирлайдилар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

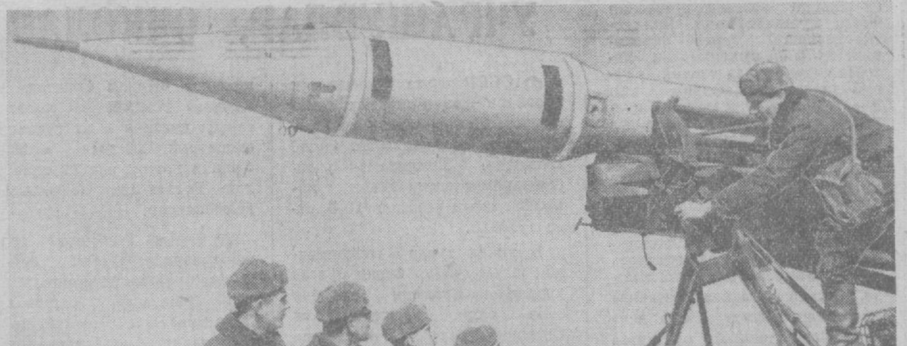

ОНА-ВАТАН совет жангчилари қўлига қудратли техникани ишониб топшириб қўйибди. Солдатлар совет фани ва техникасининг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган бу замонавий қуролларни бошқаришни ҳар томонлама пухта ўрганмоқдалар. Ўтказилаётган машқларда жангчиларимиз ўз билим ва маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. Юқоридаги суратда Туркистон Ҳарбий Округи жангчилари машғулот ўтказишаётган пайт тасвирланган. Коммунист офицер Александр Домашов ўз йигитларига ракета қуролидан фойдаланиш «сир»ларини ўргатаяпти.

Пастдаги суратда сиз жанговар сиёсий тайёргарлик аълочиси, комсомол аъзоси младший сержант Геннадий Барановни кўриб турибсиз. У танк экипажига командир. Машғулотлар пайтида унинг йигитлари «душман» қалъаларини тезкорлик билан вайрон қилиб, доимо олға интилишади.

А. Асанов фотолари.

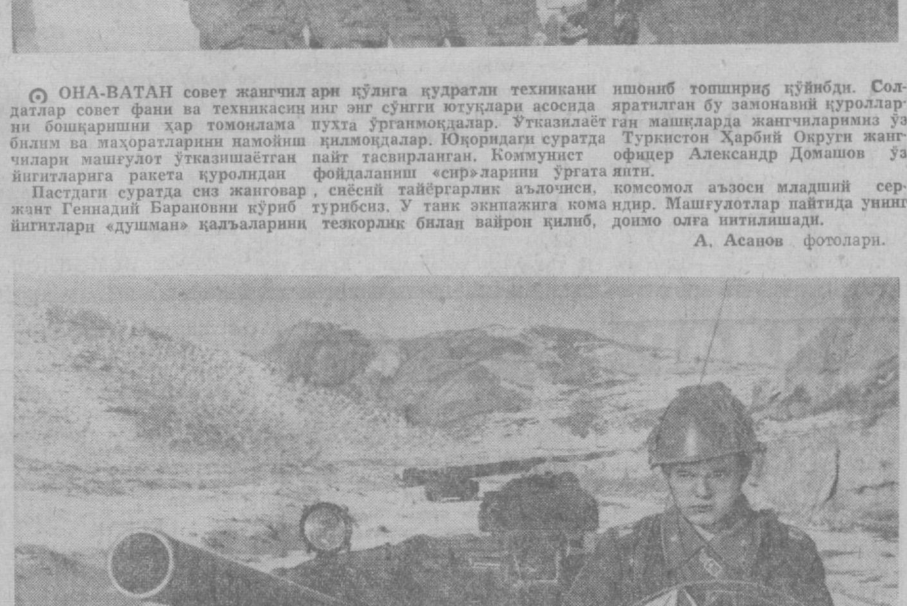

ЖАНГЧИ ЁН ДАФТАРИДАН

БЕЛОРУССИЯ ЎРМОНЛАРИДА

Купаланинг севган диёри,
Ўрмонларинг — либосинг,
ҳуснинг,
Фарзандларинг бурч, эътибори,
Ўқ — оловли жангларда
кўксинг.
Ватан ишқи улуғвор экан,
Ҳаётининг маънисин ошар.
Ўрмонда эл жанговар экан,
Партизанлар жанг билан яшар.

Босқинчига омон берилмас,
Ўрмонларинг ёвга хавф-хатар.
Босқинчилар сени топтолмас,
Қучоғингда ўлимни топар.
Ёвни янчиб Қизил Армия,
Қучоғингда зафар олмоқда.
Эрк келтирдик, Белоруссия,
Фарзандларинг ғарбга
бормоқда.
1944 йил.

ЁР ВАСЛИ

Соғиниб ёр, кутар эмишсан,
Гуллар аро очилиб ҳуснинг.
— Уни кўрсам,— деяр
эмишсан,
Ишққа тўлиб ёнганда кўксинг.
Мен ҳам сени соғиндим, бунда
Қулоғимга шивирлар ўрмон:

— Тонгда қуёш кокил ёзганда,
Эслайсанми ёрингни, ўғлон!
Деяман: — Севги — ўчмас
аланга,
Уни сезар узоқдаги ёр.
Қайғурмагин, жонгинам, зинҳор
Кут, қайтаман, ғолиб, бахтиёр!

ЯНА ЖАНГГА...

Еввойи чечаклар мени
имларди,
Ўзимни кўрардим яшил
уммонда,
Тепамга паст тушиб кўк
қимирлади,
Юлдуздай сезардим ўзни
осмонда.
Бошингга соябон бўлайин
дерди,
Менга йўл кўрсатиб кўркам
эманлар.
Ўрмон шивирлаши зўр
ваҳма эди,

Қалтираб қарарди унга
душманлар.
Биз бўлсак у қалъа
ҳимоясида
Ёвга қаҳримизни ёғдирар
эдик.
Жангдан сўнг дам олиб тинч
соясида,
Яна янги жангга қўзғалар
эдик.

НАЗАРМАТ
1944 йил

УРУШ САДОСИ

Уруш аллақачон тугаб кетган бўлса ҳам Псков тупроқларидан ҳамон авиабомбалар, снарядлар, гранаталар чиқиб турибди.

Мактаб болалари артиллерия снарядидан коллекция йиғишаётганлигини ўқитувчилар билиб қолишди. Тезда бу хабар ҳарбий комиссариатга етиб келгандан кейин снарядларнинг ҳаммаси йиғиштириб олинди. Гвардия лейтенанти М. Ивановски бошлиқ саперлар уларни аҳоли пунктидан узоқ жойга олиб бориб, йўқ қилиб юборишди.

Великие Лукидин топилган хавфли «омбор» Полярная кўчаси бўйлаб хандақ қазилаётган пайтда ўзини кўрсатди. 278-қурилиш-монтаж бошқармаси прораби И. Майоров бу воқеадан дарҳол ҳарбий комиссариатни хабардор қилди. Етиб келган группа уруш пайтида қурол-аслаҳа сақланган бу омбордан 52 та снаряд ва 10 та минани ниҳоятда эҳтиёткорлик билан ковлаб олдилар. Топилма шаҳар ташқарисида портлатиб юборилди.

СУРАТЛАРДА: (пастда) Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз марказида Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган ниёзбошилик жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик. Юқорида эса ўз қуролдошлари хотирасини эслаб, ёдгорлик ёнида саф тортган уруш ветеранларини кўриб турибсиз.

А. Абалян фотолари.

САНЪАТ ОЛАМИДА

«АННА КАРЕНИНА» САҲНАМИЗДА

Лев Толстойнинг «Анна Каренина» романи асосида яратилган балет тошкентлик санъаткорларни ҳам қизиқтириб қолди. Улар бу балетни ўзбекистонлик санъат ишқибозлари эътиборига ҳавола қилиш учун кўп меҳнат сарфладилар. Ниҳоят, Навоий номли театр саҳнасида «Ана Каренина» балети жонланди. Унда Анна Каренина ролини СССР халқ артисти Бернора Қориева маҳорат билан ижро этди.

— Родион Шедриннинг бу балетини совет хореографиясининг энг яхши асарларидан бири, деб биламан, — дейди у. — Балетда музика тили жуда ҳам бой. Режиссёр, рассом ва ижрочилар ижодий фантазиясини очиб беришга у катта хизмат қилган. Анна Каренина образини балет саҳнасида биринчи бўлиб Ленин мукофоти лауреати Майя Плисецкая ижро этган эди. Устоз санъаткорлар тажрибасига суянган ҳолда биз ўз саҳнамизда Толстойнинг ўлмас асарини балет жанрида томошабинларга ҳавола этдик. Вячеслав Мухамедов, Сонмасон Бурханов, Шавкат Турсунов каби санъаткорлар ўзларига топширилган ролларни маҳорат билан ижро этмоқдалар.

КИНОЛЕКТОРИЙГА МАРҲАМАТ

Тельман номли маданият ва истироҳат боғи ҳар доим тошкентликлар ва меҳмонлар билан гавжум. Сайрга келган кишилар кинолекторий хизматидан ҳам баҳраманд бўлмоқдалар. Кинолекторий ўтган эллик йил давомида Совет Ўзбекистони босиб ўтган шонли йўлни санъат тили билан омма онгига етказмоқда. Бу ерда намойиш қилинаётган бадиий, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмларда коммунизм қурилишида республикамиз меҳнаткашлари эришаётган муваффақиятлар ҳикоя қилинган.

А. ВАЛИЕВ.

ХОРАЗМ ВИСТАВКАСИ

Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан республика областлари кунлари ниҳоятда қизиқарли ўтмоқда. Ҳозир виставка залларида Хоразм области ўз маҳсулотларини намойиш қилмоқда. Томошабинлар хоразмлик қўли гул усталар меҳнати билан яратилган гиламлар, сувенирлар, озиқ-овқат маҳсулотларини зўр қизиқиш билан кўздан кечирмоқдалар. Суратларда: виставка залларида.

И. Глауберзон ва С. Сироткин фотолари.

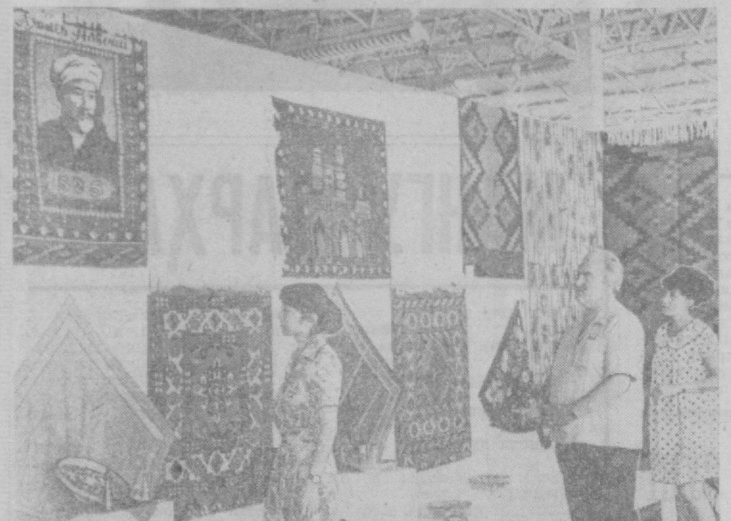

И. ПЕЛЦ
Румин ёзувчиси

ҚИСҚА СУҲБАТ

(Ҳажвия)

— Яна нима иш қилиб қўйдинг?
— Салом, ўртоқ бошлиқ! Мен ҳеч гуноҳсизман.
— Қанақасига гуноҳсизсан? Ресторандаги жанжал-чи?
— Йўқ, пивохонада.
— Хўш! Официантларга бармоқ ўқталибсан, сен билан бир столда ўлтирган кишини сифон билан урибсан...
— Бутилка билан... Мен сифон ишлатмайман...
— Бу ҳазилми? Яқингинада бешинчи марта қонунбузарлик учун жарима тўлагандинг, тағин...
— Қисқа суҳбат бўлиб ўтганди.
— Қанақа суҳбат? Тарсаки туширганингдан кейин боши ёрилибди.
— У менга эътироз билдирди...
— Шунинг учун...
— Ўртоқ бошлиқ, у мени ҳақорат қилди...
— Нима деб?
— У пивохонада айтдики, мен гўё тайёр бўлиб қолганмишман...
— Нима бўпти?
— Унинг адашганини кўрсатиб қўймоқчи бўлдим.
— Жуда яхши. Лекин, бошини ёриб қўйибсанку!
— Суҳбатдан кейин.
— Тушунтир...
— Ҳаммасини бир бошдан айтаман.
— Калта қил! Нимага усталигингни биламиз. Ўтган сафар турар жойингни вайрон қилдинг, ўзинг ҳам жабрланишингга сал қолди.
— Янглишиш туфайли!
— Сен шуурсиз ҳолатда эдинг, устингдан бензин қуйдинг ва ўзингга ўт қўйдинг. Бахтингга, одамлар қутқариб қолди.
— Мени ҳамма яхши кўради!
— Унчалик сезилмаяпти! Бошқа сафар театрда жанжал кўтардинг, маст ҳолда ўзингни дарёга ташламоқчи бўлдинг...
Исиб кетгандим...
— Бу мастлигинг туфайли. Майли... Майли... Ҳаммасини айт. қандай юз берди? Нега бўш шишаларни кўзгуга отдинг?...
— Улар тўла эди!
— Ҳазилингни йиғиштир!. Бу сафар шўхлигинг кетмайди! Нега сени хушмуомалалик билан тинчитишга уринган официантларга шилқимлик қилиб ёпишиб олдинг?
— Улар менга қаршилик қилди!
— Ким?
— Официантлар! Мен бир рюмкага ҳаққим бор, десам, улар тушунишни исташмади: менга хизмат қилишдан бош тортишди.
— Чунки сен маст эдинг! Бундан ташқари пичоқ билан официантга ташлангансан!
— Менда ҳеч нарса йўқ эди!
— Агар бўлганда, ўлдирармидинг?
— Ҳеч қачон. Мен раҳмдил одамман!
— Жавоб бер, нимадан бошланди?
— Қисқа суҳбатдан сўнг...
— Яъни, қандай қилиб?
— У...
— Ким у?
— Таке...
— Столда ёнма-ён ўтирган кишими?
— Тўппа-тўғри! У Дойна Анжеладан яхши куйлайди, деб ҳисоблади...
— Шунга уни сифон билан урдингми?
— Бутилка билан, ўртоқ бошлиқ, мен сифон-найча ишлатмайман.
— Ҳазилни бас қил. Мен айтдим-ку, бу сафар сенга қамоқхона гуноҳкор эмас.
— Нима учун, ўртоқ бошлиқ?
— Яна нега деб сўрайсан-а?
— Астойдил, ҳеч тушунмаяпман.
— Уришиш, жанжал, жароҳатлаш, ҳақоратлаш учун.
— Мен ҳеч кимни ҳақорат қилмадим, ўртоқ бошлиқ.
— Милиционерни! У сени огоҳлантирган.
— Мени ҳеч ким огоҳлантиргани йўқ... Милиционер дарров бу ёққа бошлаб келди.
— Лекин у сенинг тинчишингни сўраганда, сен уни ҳақорат қилгансан.
— Мен уни ҳақорат қилмадим, сўкдим. Бунинг бари қисқа суҳбат орқасидан.
— Бу қўшнингнинг бошини ёришга олиб келдими?
— Шундай бўлиб қолди!
— Бу «тасодиф» учун жавоб берасан.
— Мени қамашадими?
— Ҳа.
— Қисқа суҳбат учунми? Ҳақиқатга тўғри келмайди.

Русчадан Э. МУҲАМЕДОВ таржимаси.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Ғўзангиз ўтдан тозалангач, яшнаб кетибди-ю, Лобархон...
— Йигитлар бригадасидан орқада қолмайлик дедик-да.

— Ҳайрият, йўлини топдим, болалар олиб келган металлом дейман, қўяман.

ХОТИН: — Вой-бўў, намунча шунчалик ичмасангиз?
ЭР: — Дўстмуроднинг сигири туққан экан, шуни ювдик.

ЁШЛИКДА
— Қани бир беллашамизми?

ҚАРИЛИКДА
— Оғайни, белинг тузукми?
А. Холиқов чизган расмлар.

ҲАР ТЎҒРИДА

КАПТАРДАН КАТТА, ТОВУҚДАН КИЧИК

Америкалик генетиклар янги каптар зотини яратишга муваффақ бўлдилар. Бу паррандалар ҳозирги мавжуд каптар зотларидан икки баравар оғир бўлиб, уча олмайди.

Олимлар ана шундай каптарлар боқиладиган ферма барпо қилиш, каптарларни инкубаторияда кўпайтиришни мўлжалламоқдалар. Бу янги каптарларнинг гўшти мазали ва тўйимлилиги билан ажралиб туради.

«ХЕЙЛОЛОГИЯ» НИМА?

Бундай сўзни биринчи марта эшитаётган бўлсангиз керак. Ҳақиқатдан ҳам бу сўз луғатга кирган эмас. У қадимги юнон тилидан олинган бўлиб, «хейлос» — лаб демакдир. Демак, уни лаб ҳақидаги фан дейиш мумкинми? Лекин бу ибора ҳам унчалик тўғри эмас.

Ҳозир жиноятни исбот қилиш учун кўпинча бармоқларнинг изидан фойдаланилади. Хейлология назариячилари эса худди бармоқ сингари дунёда лаб тузилиши бир-бирига ўхшаган одам мутлақо учрамайдиган деб тасдиқлайдилар.

ТРОПИК ИҚЛИМГА МОСЛАШТИРИЛГАН СИГИРЛАР

Австралия фермаларида зебу зотли янги сигирлар синовдан ўтказилмоқда.

Олимлар 14 йил давомида зебу зотларини жерсей қорамол зотлари билан чатиштириб, янги зотли моллар вужудга келтирдилар. Бу зотлар мўл сут беради, энг муҳими, турли касалликларга чидамли ва иссиқ тропик иқлимга мослаштирилган. Яқинда ана шу зотли қорамолларни кўпайтириш билан шуғулланувчи жамият тузилди.

ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

1-«Оҳангарон» совхозининг сабзавоткорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг эллик йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, бултургидан камида 500 тонна кўп сабзавот етиштириш мажбуриятини олдилар. Ҳаммаси бўлиб 3341 тонна сабзавот шаҳарликлар дастурхонига армуғон қилинади.

Шу кунларда совхознинг барча бўлим ва бригадаларида сабзавот ҳосилини йиғиш ва дўконларга жўнатиш қизиб боряпти. Бу йил сабзавот ўтган йилгидан кўра барвақт етилди ва барча майдонларда ҳосил мўл бўлди. Совхоз миришкорлари ҳозирга қадар Олмалиқ ва Ангрен шаҳар ишчи-хизматчиларига 500 тоннадан ортиқ карам, бодринг ва сабзи жўнатдилар.

2-бўлимнинг ўртоқ Анорбой Бойжигитов бошлиқ бригада аъзолари сабзавот ҳосилини йиғиб-териб олишда биринчи ўринда бормоқдалар. Улар 15 майданоқ шаҳар меҳнаткашларига сабзавот тортиқ қилабошладилар. Бригадада ҳар гектар ердан 110 ўрнига 120 тоннадан карам олинмоқда. Ҳосили йиғиб олинган майдонлар дарҳол ҳайдалиб такрорий экин экишга тайёрланмоқда. Кўп майдонларда кечки карам ва бодринг экилади.

1-бўлимнинг ўртоқ Қодир Абдураҳмонов бошлиқ бригадасида ҳам ҳар гектар ердан мўл сабзавот йиғиб олинмоқда. Шу бўлимнинг Ғани Нишонов бошлиқ комсомол ёшлар бригадаси ҳам яхши самараларга эришмоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Спорт

ИККИНЧИ ЭШЕЛОНДА АҲВОЛ ҚАНДАЙ?

Мамлакат биринчилиги учун «А» классининг иккинчи лигаси биринчи зонасида аҳвол қандай? Бу группада республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Янгиер, Фарғона, Андижон, Термиз, Хоразм ва Жиззах командалари ўз ўйинлари билан мухлисларни хурсанд этаолишаптими? Уларнинг турнир жадвалидаги мавқеи қандай? Зонада ғолибликка даъвогарлик қилиб, биринчи группага чиқиш ҳуқуқи учун курашаоладими?

Бу саволларга жавоб беришдан олдин, сўнгги ўнинчи тур натижаларини эслатиб ўтайлик. «Нефтяник» (Фарғона) — «Янгиер» (Сирдарё) — 1:0, «Андижанец» — «Олға» — 0:1, «Трактор» (Павлодор) — «Спартак» (Семипалатинск) — 1:0, «Восток» (Усть — Каменогорск) — «Шахтёр» (Қарағанда) — 2:1, «Орбита» (Қизил Ўрда) — «Олатов» (Жамбул) — 1:1, «Динамо» (Целиноград) — «Металлург» (Чимкент) — 4:1, «Хонқа» (Хоразм области) — «Спартак» (Термиз) — 2:2, Амударё — «Жиззах» — 2:1.

10 турдан кейин 16 очко тўплаган Усть Каменогорскнинг «Восток» командаси турнир жадвалида пешқадамлик қилмоқда. Фрунзенинг «Олға» коллективи билан Сирдарёнинг «Янгиер» футболчилари иккинчи — учинчи ўринда боришмоқда. Мана бир неча мавсумдирки, иккинчи эшелонда республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган «Янгиер» командаси бошқа коллективларга қараганда бир мунча муваффақиятли ўйнаб, кучли олтиликдан жой олиб келмоқда. Қўриқ ер футболчилари ўтган мавсумни учинчи ўринда якунлашган эди. Футбол мухлислари бу йил сирдарёлик футболчилар зонада ғолиблик учун курашадилар деган ниятдалар. Команда аъзолари ҳам ана шу мақсад билан майдонга чиқишмоқда. Саккиз тургача мағлубият нималигини билмаган ва ўз дарвозасидан биронта ҳам тўп ўтказмаган Фрунзе футболчилари «Янгиер»дан биринчи мағлубиятга учрашди. Ўйин ўзбек футболчилари фойдасига 2:1 ҳисобида тугади. «Олға» бундан кейинги икки учрашувда ҳам дарвозасини дахлсиз қолдирди. Очко жиҳатидан пешқадам билан тенглашиб олган «Янгиер» навбатдаги турда фарғоналиклардан 0:1 ҳисобида енгилиб, учинчи ўринга тушиб қолди. Лекин собиқ пахтакорчи В. Любушин шогирдлари биринчи ўринни эгаллашлари учун барча имконият бор. Команданинг ҳужум линияси анча кучли. Тажрибали Богаутдинов, Шеремеев, Васильев сингари ҳужумчилар ўйнашмоқда. Дарвозабон Александр Говоровнинг коллективга келиши ҳимоя линиясини янада мустаҳкамлади. Коллектив вазиятга қараб рақибининг кучи ва имкониятини ҳисобга олган ҳолда тактик услуб танлайди. Сафарда ҳам 1 + 4 + 2 + 4 услубини қўллаб туради. Ўз майдонида эса фақат ҳужумкорлик тактикасини қўллайди.

Фарғона билан Андижон футболчилари ҳам аста-секин турнир жадвалидаги мавқеларини яхшиламоқдалар. Лекин футбол мухлислари бу коллективлардан янада мазмунлироқ ва чиройлироқ ўйин кутишмоқда. Негаки, команда составида мастерлар сафида бир неча йил ўйнаб, тажриба орттирган футболчилар талайгина.

Командаларнинг ўн турдан кейин турнир жадвалида эгаллаб турган ўрни қуйидагича:

	У	Ю	Д	М	Т	О
«Восток» (Усть-Каменогорск)	10	6	4	0	17— 5=+12	16
«Олға» (Фрунзе)	10	6	3	1	13— 2=+11	15
«Янгиер» (Сирдарё)	10	6	2	2	15— 7=+ 8	14
«Трактор» (Павлодар)	10	4	5	1	10— 5=+ 5	13
«Шахтёр» (Қарағанда)	10	4	4	2	16— 8=+ 8	12
«Нефтяник» (Фарғона)	10	5	2	3	12— 8=+ 4	12
«Андижанец» (Андижон)	10	4	2	4	8— 9=— 1	10
«Спартак» (Термиз)	10	2	5	3	12—12= 0	9
«Хонқа» (Хоразм обл)	10	2	5	3	6— 9=— 3	9
«Олатов» (Жамбул)	10	2	5	3	7—12=— 5	9
«Динамо» (Целиноград)	10	2	5	3	9—14=— 5	9
«Металлург» (Чимкент)	10	2	5	3	12—18=— 6	9
«Орбита» (Қизил-Ўрда)	10	2	4	4	11—12=— 1	8
«Спартак» (Семипалатинск)	10	2	2	6	7—13=— 6	6
«Жиззах» (Жиззах)	10	1	3	6	7—14=— 7	5
«Амударё» (Чоржўй)	10	2	0	8	6—18=—12	4

УЧРАШУВЛАР, ОЧКОЛАР

⊙ СССР терма командаси аъзолари жаҳон шахмат олимпиадаси бош финал ўйинларида ҳамон пешқадамлик қилиб келмоқда. Командамиз учрашувларнинг аксариятини муваффақиятли ўтказиб 15,5 очко тўплади.

Бешинчи турда голландиялик шахматчилар билан бўлган учрашувда Кузьмин яна бир очко олди. Петросян ва Спасский эса ўз рақиблари билан дуранг ўйнашди. Шундан кейин ҳисоб СССР командаси фойдасига 3:1 бўлди.

⊙ Футбол бўйича СССР чемпионати биринчи лига командалари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. Турнирда 19 очко билан «Нефтчи» командаси пешқадамлик қилмоқда. Бокулик футболчилар сўнгги учрашувда Краснодарнинг «Кубань» командаси билан учрашди. Тенг курашдан сўнг ўйин 2:2 ҳисобида тугади. Турнирда иккинчи ўринни эгаллаб турган Кемеровонинг «Кузбасс» командаси Куйбишевнинг «Криля Советов» командаси устидан 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди ва тўпланган очколарни 18 тага етказди. Учинчи ўринда эса 17 очко билан Ростов-Дон армиячилари келмоқдалар.

⊙ Бугун ГФРнинг турли шаҳарларида футбол бўйича жаҳон биринчилигининг учинчи тур ўйинлари бошланади. Заир-Бразилия, Шотландия — Югославия, Австралия — Чили, ГДР — ГФР командалари майдонга тушадилар. Кеч тунда марказий телевидение ГДР—ГФР командалари учрашувини олиб кўрсатади.

Икки турдан сўнг тўрт очко билан ГФР ва Польша, уч очко билан Югославия ва Нидерландия командалари ўз группаларида пешқадамлик қилмоқдалар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ДИЛ ВА ТИЛ

Юраккинам, тилга кўчсин куйларинг, ёлбораман,
Куйларингдан завқланибон доимо тулғонаман.
Куйлатай деб сени кўнгил эрта тонг уйғонаман,
Дилни тил хонандаси деб, эл аро жар соламан,
Сен билан бу ҳур макондан завқу илҳом оламан.
Эй кўнгил, сенда муҳайё бир умр сўлмас баҳор,
Севги, меҳнат, ёру дўстлик, санъату, номусу ор.
Барча дунё халқи дўст бўлсин, деган машъал шиор,
Бўлмасин дунёда жанг, тинчлик деган аҳдинг-ку бор,
Доимо соғлом-садоқатли ўйингдан қонаман.
Дил навосидан садо келганда яйрар бу тилим,
Қанотланса тил нидоси жим турар айтингчи ким?
Гарчи сен дарёйи жайхун, оқадирсан лимо-лим,
Сен жаҳоннинг шоҳи эрсанг ҳамки тинглагин жим,
Дил билан тилни тут бир деб,Шукурий, ёнаман.

ШУКУРИИ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.45 — ТОШКЕНТ. 9.50 — Янгиликлар. 10.00 — 1974 йилда мактаб формаси. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Мультфильм. 17.20 — «Бойчечак» 17.55 — «Ахборот». 18.10— МОСКВА. Телефильм. 19.05 — «Правда» газетасининг сиёсий шарҳловчиси Ю. А. Жуков телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 19.50 — ТОШКЕНТ. 20.00 — Турмуш ва маданият. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Назм ва наво. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Фарғона области пахта далаларида. 23.00 — Аму қаҳрамонлари (телеспектаклнинг 1-қисми). 00.30 — МОСКВА. Футбол: ГДР—ГФР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.55 — МОСКВА. 17.10 — Мультфильмлар. 17.40 — Музикали программа. 18.10 — ТОШКЕНТ. Кинокўрсатув. 19.05 — Ўқишга марҳамат. 19.50 — МОСКВА. Оловнинг бўйсундирилиши (бадиий фильмнинг 1-серияси). 21.15 — Цирк чироқлари. 22.00 Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — Телеспектакль. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 15.50 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

КИНО

Кумуш кўл хазинаси — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 20.00).

Соялар чошгоҳда йўқолади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ерда ҳаёт бўлсин деб — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Қизил бодрезак — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (16.00, 18.00, 21.45).

Шахсий топшириқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

«ТАШОБЛМЕЛИОВОДСТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

Ўрта Чирчиқ районидаги Ўртасарой посёлкаси ва Бектемир шаҳридаги бўлинмалари учун бош бухгалтерлар, машинисткалар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Ўрта Чирчиқ райони, Бектемир шаҳри, Экскаваторная кўчаси, 51-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Р—02559. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри Индекс 64634. А—2522.